

חקירת הדמיה: גלים עומדים במיתר

מאת: סמדר לוי

מטרות הפעילות

- חקירת התנאים להיווצרות גל עומד במיתר
- חקירת הקשר בין התדירות לבין אורך הגל בגל עומד

הכנה לפעילות

1. הגדר את המושגים הבאים:

_____	אורך גל
_____	מהירות התפשטות הגל
_____	גל מחזורי
_____	גל מתקדם
_____	תדירות הגל
_____	משרעת הגל
_____	עקרון הסופרפוזיציה בגלים
_____	נקודת צומת
_____	נקודת קמר

2. כמה אורכי גל וכמה נקודות צומת ניתן לראות בכל אחד מן המצבים הבאים?

מצב המיתר	מספר אורכי הגל	מספר נקודות הקמר	מספר נקודות צומת (כולל נקודות הקצה)

האם ניתן למצוא קשר שיטתי בין l - אורך המיתר, לבין n - מספר נקודות הקמר ו- λ - אורך הגל העומד הנוצר בו? אם כן - מהו הקשר? _____

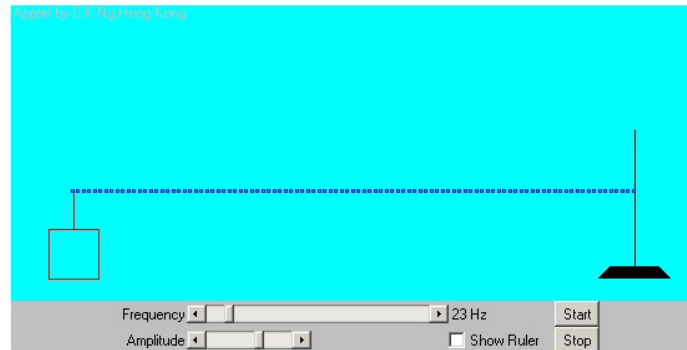

הפעילות

היכנס להדמיה שכתובתה :

<http://ngsir.netfirms.com/englishhtm/StatWave.htm>

ההדמיה מתארת מיתר ששני קצותיו קבועים. ניתן לקבוע את תדירות הגלים הנוצרים ואת המשרעת. ניתן להציג סרגל ובעזרתו למדוד את אורך הגל המתקבל. ניתן גם לשנות את אורך המיתר על ידי גרירת הכן שבקצהו הימני.

הפעל את ההדמיה ע"י לחיצה על "Start".

האם מתקבל במיתר גל עומד? הסבר. _____

הגדל לאט לאט את התדירות עד שיתקבל גל עומד.

כיצד אתה יודע שהתקבל גל עומד? _____

מה מאפיין את צורת המיתר במצב זה? תאר במלים ובעזרת ציור מתאים. _____

כמה נקודות צומת ניתן לראות? _____

בחר תדירות של 25 HZ.

האם מתקבל גל עומד במיתר במצב זה? _____

אם כן – כמה אורכי גל וכמה נקודות צומת ניתן לראות? _____

הצג סרגל ע"י סימון האפשרות "Show Ruler" ומדוד את אורך הגל: $\lambda =$ _____

הגדל את התדירות עד ששוב יתקבל גל עומד ומדוד את אורך הגל. המשך כך ומדוד כל פעם את אורך הגל, λ , של הגל העומד ובנה את הטבלה הבאה:

מס' נקודות הצומת						
$\lambda(m)$						
f(HZ)						
$\frac{1}{f}(s)$						

שרטט, בעזרת גיליון אלקטרוני, גרף של λ כפונקציה של $\frac{1}{f}$.

הצג בתרשים את קו המגמה ואת המשוואה המתאימה. עליך לצרף את הגרף!
מהו ערך השיפוע של הגרף? מהן יחידות השיפוע?
הסבר מה המשמעות הפיזיקלית של השיפוע שמצאת.

הפעל שוב את ההדמיה.

בחר תדירות 150 Hz.

הזז שמאלה את הקצה הימני של המיתר (ע"י גרירה כשהסמן עליו). האם הגל עדיין עומד?
המשך להזיז שמאלה את קצה המיתר.
מה מאפיין את המקומות שבהם צריך להימצא הקצה כדי שיתקבל במיתר גל עומד?

סיכום

גל עומד במיתר נוצר כך:
המרחק בין כל שתי נקודות צומת סמוכות הוא:
התנאי להיווצרות גל עומד במיתר הוא:
הקשר בין אורך הגל, התדירות ומהירות התקדמות הגל הוא:
מהם ההבדלים בין גל עומד במיתר לבין גל מתקדם במיתר?